

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 265/2020-59

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 47 Ek 1208/2018 z 28. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 47 Ek 1208/2018 z 28. februára 2020 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 47 Ek 1208/2018 z 28. februára 2020 z r u š u j e a v e c v r a c i a tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 265/2020-28 z 26. mája 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) sp. zn. 47 Ek 1208/2018 z 28. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) za účasti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zúčastnená osoba 1“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zúčastnená osoba 2“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa ako oprávnená v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 47 Ek 1208/2018 návrhom na vykonanie exekúcie domáhala od zúčastnených osôb 1 a 2 ako povinných vymoženía pohľadávky priznanej nespotrebitel'ským rozhodcovským rozsudkom sp. zn. RD 231/2017 zo 17. novembra 2017 vydaným [REDAKOVANÉ], ad hoc rozhodcom rozhodcovského súdu „podľa § 7 ods. 1 Zákona 244/20020 Z. z.“ (ďalej len „exekučný titul“). Po začatí exekučného konania a vydaní poverenia na vykonaní exekúcie podala zúčastnená osoba 2 návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením sp. zn. 47 Ek 1208/2018 z 20. februára 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom návrh

zúčastnenej osoby 2 na zastavenie exekúcie v zmysle § 611 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení od 1. apríla 2017 zamietol, pretože exekučný súd nie je podľa jeho názoru oprávnený skúmať platnosť, resp. existenciu rozhodcovskej zmluvy v sporoch nespotrebitel'ského charakteru.

3. O sťažnosti zúčastnenej osoby 2 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením, ktorým rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zmenil tak, že exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku zastavil. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že exekučný súd je oprávnený skúmať právomoc rozhodcovského súdu na vydanie exekučného titulu, pretože pri prekročení právomoci by išlo o nulitný akt. Okresný súd v sťažovateľkinej veci dospel k záveru, že rozhodca nemal právomoc na vydanie exekučného titulu, keďže nebola preukázaná písomná forma rozhodcovskej zmluvy medzi oprávneným a povinnými ako fyzickými osobami, čo spôsobuje nevykonateľnosť predloženého exekučného titulu.

4. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne a svojvoľné z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu, nesprávneho právneho posúdenia veci, nevysporiadania sa s existenciou rozhodcovskej zmluvy a nezákonného preskúmavania nespotrebitel'ského rozhodcovského rozhodnutia zo strany okresného súdu. V odôvodnení ústavnej sťažnosti argumentuje, že neexistoval žiaden zákonný dôvod zastavenie exekúcie, exekučný titul nebol kauzálnie príslušným súdom zrušený ani nebola právoplatne odložená jeho vykonateľnosť.

5. Predmetom rozhodcovského konania bol nárok na náhradu škody proti bývalým konateľom spoločnosti dlžníka podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka v situácii, keď si veriteľ nedokáže vymôcť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti dlžníka. Rozhodcovské konanie prebiehalo podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Sťažovateľka pri svojom návrhu na vykonanie exekúcie postupovala v súlade

s § 35 a § 44 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, návrh podala v súlade s § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Exekučný titul nebol zrušený a nebola odložená ani jeho vykonateľnosť, a preto neexistoval jediný zákonný dôvod ho spochybňovať. Okresný súd však bez toho, aby po vzniku exekučného titulu nastali nejaké nové okolnosti a bez toho, aby uviedol nejaký zákonný a preskúmateľný dôvod, rozhodol, že exekúcia sťažovateľky je neprípustná a exekúciu zastavil.

6. Sťažovateľka kritizuje napadnuté uznesenie, pretože okresný súd podľa nej svojvoľne *„vykonal meritórny prieskum exekučného titulu v exekučnom konaní a skúmal právomoc rozhodcovského súdu v nespotrebitel'skom rozhodcovskom rozsudku, čím exekučný súd prekročil svoju právomoc, nakoľko k tomu nie je súdom príslušným a takýto prieskum vykonal nezákonný sudca“*. Pokiaľ je exekučným titulom nespotrebitel'ský rozhodcovský rozsudok s vyznačenou doložkou o jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, nemá podľa jej názoru exekučný súd právomoc *„robiť akékoľvek obštrukcie pri povoľovaní exekúcie, ani nemá právomoc nijakým spôsobom takéto rozhodcovské rozhodnutie akokoľvek preskúmať, vrátane posudzovania existencie rozhodcovskej zmluvy“*.

7. Podľa sťažovateľky okresný súd si nesprávne vykladá pojem *„preskúmavanie exekučného titulu“* v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z § 6 zákona o rozhodcovskom konaní vyplýva oprávnenie exekučného súdu posudzovať iba okolnosti spôsobilosti byť rozhodcom. Posudzovanie právomoci orgánu, ktorý vydal nespotrebitel'ské rozhodcovské rozhodnutie, nad rozsah § 6 zákona o rozhodcovskom konaní je neprípustné. Závery vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia odporujú podľa názoru sťažovateľky právnym názorom, ktoré vyplývajú zo zaužívanej aplikačnej praxe a sú založené na starších súdnych rozhodnutiach pred rokom 2015, ktoré nereflektujú aktuálny právny stav, t. j. príslušnú zmenu zákona o rozhodcovskom konaní a tiež zmenu Exekučného poriadku účinnú od 1. apríla 2017. Od 1. januára 2015 exekučný súd nemá právomoc preskúmať právomoc rozhodcovského súdu a existenciu rozhodcovskej zmluvy pri nespotrebitel'ských rozhodcovských konaniach, ani iným spôsobom brániť v exekúcii. Nadväzne sťažovateľka uvádza početnú judikatúru súdov, v ktorých bola obdobná právna vec posúdená odlišne,

a osobitne poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 1/2018 a na jeho nález sp. zn. II. ÚS 300/2018, z ktorých obsahlo cituje právne vety.

8. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jej v záhlaví označené práva, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

9. Na základe výzvy ústavného súdu sa k obsahu ústavnej sťažnosti vyjadril poverený podpredseda okresného súdu, a to podaním sp. zn. Spr 4052/20 z 29. júna 2020, v ktorom, poukazujúc na správnosť argumentácie sústredenej do napadnutého uznesenia, uviedol, že považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. Rovnaký názor predostrela i zákonná sudkyňa. Vyjadrila nesúhlas s dôvodmi uvádzanými sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Je toho názoru, že zo strany exekučného súdu nebolo svojvoľne rozhodované o zastavení exekúcie a o neexistencii rozhodcovskej zmluvy, keď práve neexistencia platnosti rozhodcovskej zmluvy bola zo strany účastníka konania namietaná. Je presvedčená o tom, že napadnuté uznesenie bolo odôvodnené dostatočným spôsobom, všetky podstatné argumenty sťažovateľky v ňom boli zodpovedané, postup exekučného súdu má oporu v právnych predpisoch a bol odôvodnený do tej miery, ktorá postačuje na záver o ústavnej konformite napadnutého uznesenia. Napokon zákonná sudkyňa poukázala na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 484/2018 z 13. septembra 2018, ktoré bolo vydané v skutkovo obdobnej veci, a potvrdzuje správnosť záverov exekučného súdu v sťažnosťou napadnutom uznesení. Exekučný súd postupoval v súlade s týmto nálezom a keďže nález sp. zn. IV. ÚS 22/2020 z 13. mája 2020 v čase vydania napadnutého rozhodnutia neexistoval, nemohol byť zo strany exekučného súdu porušený princíp, že na podobnú otázku by mala byť vždy daná rovnaká odpoveď.

10. Ústavný súd v zmysle § 126 zákona o ústavnom súde upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti zúčastnené osoby, vystupujúce v označenom exekučnom konaní v postavení povinných. Zúčastnené osoby sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrili.

11. Na vyjadrenie okresného súdu reagovala sťažovateľka podaním z 10. júla 2020, v ktorom opätovne zrekapitulovala svoje sťažnostné námietky, poukázala na závery nálezov ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018 a sp. zn. IV. ÚS 22/2020 z 13. mája 2020 a vyjadrila súhlas s upustením od verejného pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má

právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

15.1. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

16. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o tom, že okresný súd zastavil exekúciu bez opory v platnom práve, čím zasiahol do jej práv. Tvrdí, že ak okresný súd v exekučnom konaní skúmal rozhodcovskú doložku v rozhodcovskom nespotebitel'skom konaní a v napadnutom uznesení konštatoval nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku, teda jeho nulitu, prekročil svoju právomoc.

17. V okolnostiach danej veci je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné najskôr poukázať na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018, podľa ktorého pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného než spotrebitel'ského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby sa žalobou podanou na príslušnom súde domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. V týchto ustanoveniach sa totiž premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „*vigilantibus iura scripta sunt*“ („práva patria bdelym“). Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebitel'ských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať

rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní, pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel – boli by nadbytočné. Berúc do úvahy dôvody prejednávanej ústavnej sťažnosti, ústavný súd taktiež konštatuje, že závery o vylúčení skúmania právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní sa v prípade, ak ide o spor z iného než spotrebiteľského právneho vzťahu, zjavne vzťahujú a primerane použijú aj na možnosť exekučného súdu v rámci svojej pôsobnosti preskúmať uplatnenie rozhodcovskej doložky z hľadiska toho, či pokrýva aj nárok podľa § 135a Obchodného zákonníka (m. m. nález IV. ÚS 22/2020).

18. Ústavný súd zastáva názor, že nosné právne názory vyslovené v jeho náleze sp. zn. II. ÚS 300/2018 sú naďalej uplatniteľné aj pri posudzovaní prípadov, na ktoré sa s účinnosťou od 1. apríla 2017 vzťahuje novela Exekučného poriadku (zákon č. 2/2017 Z. z.).

19. K uvedenému sa žiada dodať, že právomoc súdov v civilných veciach je všeobecne vymedzená § 3 a § 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že „súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.“. Takto vymedzená právomoc jednotnej sústavy všeobecných súdov zahŕňa tak právomoc civilného súdu, ako aj exekučného súdu, preto medzi nimi nemôže vzniknúť spor o právomoc, ale len kompetenčný konflikt o vecnú príslušnosť.

20. Napadnuté uznesenie exekučného súdu vychádza z toho, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá s dlžníkom, ktorým je právnická osoba, a nie s fyzickými osobami jej štatutárov. Okresný súd teda posudzoval, či sa rozhodcovským rozsudkom nerozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva. Zákon o rozhodcovskom konaní ani Exekučný poriadok však v čase rozhodovania okresného súdu také ustanovenia, ktoré by umožňovali exekučnému súdu vykonať prieskum rozhodcovského rozsudku v nesporebiteľských veciach v exekučnom konaní z hľadiska rozsahu rozhodcovskej zmluvy, neobsahovali. V zmysle § 40 ods. 1 písm. a) bodu 3 zákona o rozhodcovskom

konaní rozhodovanie o tom, či má byť zrušený rozhodcovský rozsudok v nespotebiteľskej veci, osobitný zákon zveruje do vecnej príslušnosti osobitne kauzálne príslušných súdov podľa § 28 ods. 1 CSP. Tieto súdy sú kompetentné posudzovať okrem iného to, či sa rozhodcovským rozsudkom „rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva alebo ktorý nie je v medziach rozhodcovskej doložky“ ako jeden zo zákonných dôvodov zrušenia takéhoto rozhodcovského rozsudku.

21. Oprávnenie účastníka namietat' nedostatok právomoci rozhodcovského súdu podľa § 21 ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní a oprávnenie podať žalobu o zrušenie takéhoto rozhodcovského rozsudku kauzálne príslušnému súdu podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní, o ktorých je oprávnený a povinný rozhodovať zákonom určený civilný súd, nepripúšťajú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu zo strany exekučného súdu v rozsahu, ktorý patrí civilnému súdu. Nevyužitie postupu podľa zákona o rozhodcovskom konaní (námiетка nedostatku právomoci a žaloba o zrušenie rozsudku, pozn.) v iných ako spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti spochybňovať rozhodcovskú zmluvu v exekučnom konaní na strane žalovaného účastníka rozhodcovského konania, ktorý znáša svoju procesnú zodpovednosť za včasné uplatňovanie účinných prostriedkov ochrany, ktoré mu právny poriadok priznáva (II. ÚS 298/2020).

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavnému súdu neostáva iné ako konštatovať, že exekučný súd napriek nedostatku svojej príslušnosti a absencie zákonnej opory pre takýto postup skúmal platnosť a rozsah rozhodcovskej zmluvy. Tieto atribúty rozhodcovskej zmluvy sú však zákonnými dôvodmi na zrušenie rozhodcovského rozsudku a rozhodovanie o nich je zákonom zverené kauzálne príslušnému okresnému súdu (§ 28 ods. 1 CSP). V zastavení exekúcie na základe výsledkov takéhoto skúmania tak ide o závažnú procesnú vadu, ktorá mala vplyv na vecnú správnosť napadnutého uznesenia okresného súdu a z ústavného hľadiska jej intenzita indikuje neakceptovateľnosť.

23. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné dodať, že uznesenie sp. zn. IV. ÚS 484/2018, na ktoré poukazoval okresný súd, nie je v danej veci aplikovateľné z dôvodu skutkovej odlišnosti oboch prípadov. Kým v prejednávanom prípade predchádzala

vydaniu rozhodcovského rozsudku písomná rozhodcovská zmluva zahŕňajúca aj uplatnenie pohľadávky voči konateľom spoločnosti, vo veci sp. zn. IV. ÚS 484/2018 išlo o tacitne založenú právomoc rozhodcovského súdu s nedostatkom v doručovaní písomností povinnému. Vychádzajúc z uvedeného, ide o rozhodnutie ojedinelé, zohľadňujúce špecifické okolnosti prípadu, ktoré nemá zásadnejší vplyv na judikatúrnu líniu načrtnutú v ostatnom období ústavným súdom vo veciach sp. zn. II. ÚS 300/2018, sp. zn. II. ÚS 395/2019 a sp. zn. IV. ÚS 22/2020, ktorej sa ústavný súd pridrižiava aj v tejto veci.

24. Sumarizujúc už uvedené závery, ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

25. Hoci bolo konštatované, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať platnosť, resp. existenciu rozhodcovskej zmluvy v sporoch nespotebitel'ského charakteru, ústavný súd súčasne dodáva, že i v tejto fáze exekučného konania je okresný súd oprávnený (a aj povinný) *ex offio* skúmať, či sú splnené všetky podmienky pre zákonné vedenie exekúcie, a to (v okolnostiach danej veci) najmä v tom smere, či exekučný titul vydal orgán oprávnený na jeho vydanie.

25.1 Vychádzajúc z príloh tejto ústavnej sťažnosti, nemožno podľa názoru ústavného súdu opomenúť prechodné ustanovenie k novele zákona o rozhodcovskom konaní účinnnej od 1. januára 2017 (zákon č. 125/2016 Z. z.), ktorá v § 54c ods. 4 výslovne uvádza, že zmluvné strany nie sú viazané rozhodcovskou zmluvou, ktorá zakladá právomoc stáleho rozhodcovského súdu, ktorého zriaďovateľ nespĺňa podmienky podľa právnych predpisov účinných od 1. januára 2017, ak do 31. decembra 2016 na jej základe nezačalo rozhodcovské konanie alebo ak rozhodcovské konanie bolo zastavené podľa odseku 2 tohto ustanovenia. V prejednáwanej veci bol exekučný titul vydaný [REDAKOVANÉ], ad hoc rozhodcom rozhodcovského súdu pod hlavičkou „[REDAKOVANÉ]“, na základe písomnej rozhodcovskej doložky z roku

2011 v rozhodcovskom konaní, ktoré začalo po 1. januári 2017. Vzniká tu pochybnosť, či tento subjekt spĺňal podmienky podľa § 12 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení od 1. januára 2017, ktorú je potrebné rozptýliť overením v príslušných registroch (napr. § 12a zákona o rozhodcovskom konaní).

25.2 V prípade zistenia, že exekučný titul bol vydaný neoprávneným, resp. neexistujúcim subjektom, je okresný súd ako súd exekučný povinný na zistenú nulitu aktu prihliadnuť, pretože ide o rozhodnutie trpiace takou extrémnou vadou, ktorá nevyvoláva právne účinky napriek tomu, že dané rozhodnutie nebolo formálne zrušené.

25.3 Je nutné dodať, že exekučný poriadok síce *expressis verbis* nestanovuje možnosť zastavenia exekúcie *ex offa*, avšak ústavný súd zastáva názor, že k tomu z určitých dôvodov možno pristúpiť. Vzhľadom na koncentráciu konania je zrejmé, že nie je prípustné, aby exekučný súd zastavil exekúciu *ex offa* z dôvodu, ktorý je zistiteľný len na základe riadneho splnenia povinnosti povinného tvrdiť a navrhnuť dôkazy. Takýmto dôvodom však bude právna skutočnosť, ktorá je zistiteľná z vlastnej činnosti exekučného súdu, prípadne zo súdnych či verejných registrov, teda ak sa nevyžaduje predloženie tvrdení a dôkazných návrhov zo strany povinného, čo by bol aj tento prípad.

V.

Zrušenie napadnutého rozhodnutia

26. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

26.1 Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

27. Úlohou okresného súdu bude opätovne rozhodnúť o návrhu zúčastnenej osoby 2 na zastavenie exekúcie, rešpektujúc právny názor vyslovený ústavným súdom v tomto náleze.

VI.

Trovy konania

28. Sťažovateľka v petite svojej ústavnej sťažnosti požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktoré vyčíslila sumou 675,43 € za tri úkony právnej služby.

29. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

30. Napriek tomu, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré nadväzne na tento výrok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, náhradu trov konania sťažovateľke nepriznal (bod 3 výroku nálezu). K tomuto záveru dospel s prihliadnutím na špecifické okolnosti daného prípadu a najmä na právne závery uvedené v bodoch 25 až 25.3, v ktorých poukázal na skutočnosti evokujúce ničotnosť rozhodnutia, ktoré sa stalo exekučným titulom v prejednávanej veci a jeho výkon by mohol znamenať rozpor s verejným poriadkom.

31. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu